

SALON KAUPUNGIN KONSERNIOHJE

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 22.5.2017 § 44

Muutokset hyväksytty kaupunginvaltuustossa 21.6.2021 § 73, voimaantulo 1.8.2021

Muutokset hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.6.2022 § xx, voimaantulo 1.8.2022

Sisällys

1. Konserniohjeen tarkoitus, tavoitteet ja käsitteet	3
1.1 Konserniohjeen tarkoitus ja tavoitteet	3
1.2 Keskeiset käsitteet.....	3
2. Konserniohjeen sitovuus, toimivallanjako ja velvollisuudet	4
2.1 Kaupungin omistajapolitiikka	4
2.2. Konserniohjeen soveltamisala.....	4
2.3 Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen	5
2.4 Konserniohjeen sitovuus.....	5
2.5 Kunnan toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallanjako (ohjaus ja johtaminen)	5
2.6 Kunnan edustajien nimeäminen yhteisöjen hallituksiin ja yhtiökokouksiin	6
2.7 Velvollisuus hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa.....	7
2.8 Kunnan yhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa.....	8
2.9 Yhteisöjä koskevat fuusiot tai myynnit.....	8
3. Konsernin talous, raportointi ja tilintarkastus	8
3.1 Konsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus.....	8
3.2 Konserniraportoinnin järjestäminen	8
3.3 Yhteisöjen rahoituksen järjestäminen, takaukset ja riskienhallinta	9
3.4 Konsernin hallinnon ja talouden tilintarkastus sekä sisäinen valvonta	9
3.5 Yhteisöjen sijoitustoiminta	10
3.6 Varautuminen häiriö- ja poikkeustilanteisiin.....	10
4. Konsernin sisäiset palvelut.....	10
4.1 Tiedottaminen konsernia koskevissa asioissa	10
4.2 Henkilöstöpolitiikka	10
4.3 Hankinnat	10
4.4 Asiakirjahallinto	11
5. Konserniohjeen voimaantulo.....	11
Liite 1 Salon kaupungin tytär- ja osakkuusyhteisöt sekä viranhaltijayhteyshenkilöt	12

1. Konserniohjeen tarkoitus, tavoitteet ja käsitteet

1.1 Konserniohjeen tarkoitus ja tavoitteet

Konserniohjeen tarkoitus on parantaa kaupungin omistuksessa olevien yhteisöjen kannattavuutta ja kilpailukykyä, niiden välistä tiedonkulkua ja omistajaohjausta, karsia toimintojen päällekkäisyyttä ja lisätä toimintojen tehokkuutta sekä riskienhallintaa ja näin edistää konsernin kokonaisuutta.

Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa menettelytapoja ja tehostaa kuntakonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kuntakonsernia ja kunnan muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kunnan kokonaisuus huomioon ottaen.

Aktiivinen omistajaohjaus edellyttää avoimuutta ja hyvää tiedonkulkua konsernijohtoon ja yhteisöjen johdon välillä. Raportointivelvoitteet määritellään konserniohjeissa. Lisäksi konsernijohtolla on aina oikeus saada tytäryhteisöiltä omistajaohjauksen edellyttämässä laajuudessa niiden taloudellisen aseman arviointia varten tarpeellisia tietoja. Konsernijohto on salassapitovelvollinen yhteisöjen liike- ja ammattisalaisuuksista. Yhteisöjen johdon huolellisuusvelvoitteeseen kuuluu, että tietojen salassapidosta kerrotaan konsernijohtolle ja siitä on merkintä asiakirjoissa.

1.2 Keskeiset käsitteet

Kuntakonserni

Kuntalain 6 §:n mukaan kunta tytäryhteisöineen muodostaa *kuntakonsernin*. Myös kunnan määräysvallassa olevat kuntayhtymät ja säätiöt kuuluvat kuntakonserniin. Kunnan tytäryhteisö on yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta.

Konsernijohto ja sen tehtävät

Kuntalain 48 §:n mukaan kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Konsernijohdon tehtävistä ja toimivallan jaosta konsernijohtoon kuuluvien välillä määrätään hallintosäännössä.

Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa konserniohjauksesta eli omistajaohjauksen toteuttamisesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä valtuuston päätösten mukaisesti. Konsernivalvonta on tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden seuranta.

Omistajaohjaus

Kuntalain 46 §:n mukaan omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Toimenpiteet voivat liittyä mm. perustamissopimukseen, yhtiöjärjestysmääräyksiin, osakas- ym. sopimukseen, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille tai muuhun kunnan määräysvallan käyttöön. Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Esteellisyys kuntakonsernissa

Kunnan tytäryhteisöjen asioita kunnan hallinnossa käsiteltäessä noudatetaan kuntalakia ja hallintolakia.

Kuntalain 97.4 §:n mukaan hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohtaa ei sovelleta kunnan luottamushenkilöön, viranhaltijaan tai työntekijään, vaikka tämä olisi mainitussa lainkohdassa tarkoitettuna asemassa kunnallisessa liikelaitoksessa tai kuntayhtymässä. Henkilö on kuitenkin

kin esteellinen, jos kunnan edut ovat ristiriidassa liikelaitoksen tai kuntayhtymän etujen kanssa taikka asian tasapuolinen käsittely edellyttää, ettei henkilö osallistu asian käsittelyyn.

2. Konserniohjeen sitovuus, toimivallanjako ja velvollisuudet

2.1 Kaupungin omistajapolitiikka

Kaupungin omistajapolitiikan tavoitteena on turvata kaupungin pitkäjänteinen toiminta ja varmistaa kaupungin pääoman käyttöön sekä omaisuuden hankintaan ja hoitoon liittyvän päätöksenteon systemaattisuus, pitkäjännitteisyys ja pääomien käytön tehokkuus. Omistajapolitiikalla ohjataan käyttöomaisuuden ja pitkäaikaisten pääomasijoitusten hankintaa, hoitoa ja luovutusta koskevaa päätöksentekoa kaupungissa.

Omistajapolitiikassa määritetään kaupungin strategisesti tärkeät omistukset, asetetaan sitoutuneen pääoman tuottotavoitteet ja muut tavoitteet, määritellään palvelutuotannon tuotantovälineiden hankintaperiaatteet sekä määritetään vastuut omaisuuden käytössä ja omistukseen liittyvässä raportoinnissa.

Kaupungin omistajapolitiittiset tavoitteet määritellään tarvittaessa tarkemmin valtuuston päättämässä omistajapolitiikan linjauksissa, joita täydentävät tarvittaessa toimialakohtaiset linjaukset.

2.2. Konserniohjeen soveltamisala

Tässä ohjeessa konsernilla tarkoitetaan Salon kaupunkia ja sen määräysvallassa olevia tytäryhteisöjä (yhteisö).

Kirjanpitolain mukaan Salon kaupungilla on määräysvalta konserniyhteisössä, kun

- sillä on enemmän kuin puolet kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä ja tämä äänen enemmistö perustuu omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen, yhtiösopimukseen tai niihin verrattaviin sääntöihin tai muuhun sopimukseen;
- sillä on oikeus nimittää enemmistö yhteisön hallituksen tai siihen verrattavan toimielimen jäsenistä taikka enemmistö sellaisen toimielimen jäsenistä, joka nimittää hallituksen; tai
- se muuten tosiasiallisesti käyttää määräysvaltaa yhteisössä.

Jos kaupungilla tai sen tytäryhteisöillä on yksin tai yhdessä kaupunkikonserniin kuuluvien muiden yhteisöjen kanssa merkittävä omistusosuus ja huomattava vaikutusvalta toisessa kirjanpitovelvollisessa, käsitellään tällaista kirjanpitovelvollista kaupunkikonsernin **osakkuusyhteisönä**. Kaupungilla on huomattava vaikutusvalta toisessa kirjanpitovelvollisessa, jos kaupungilla on yksin tai yhdessä tytäryhteisöjen kanssa vähintään 20 % ja enintään 50 % osakkeiden, jäsenosuuksien tai yhtiöosuuksien tuottamasta äänimäärästä mainitussa kirjanpitovelvollisessa.

Tätä konserniohjetta sovelletaan edellä todetun säännöksen mukaisesti määritellyissä Salon kaupungin tytäryhteisöissä.

Konserniohjeen toimintatapoja ja periaatteita sovelletaan myös kaupungin osakkuusyhteisöjen omistajaohjauksen toteuttamisessa siinä määrin kuin se on kaupungin omistusosuus ja äänivalta huomioiden mahdollista. Kaupungin edustajien osakkuusyhteisöissä tulee mahdollisuuksien mukaan pyrkiä siihen, että konserniohjeen määräyksiä toteutetaan myös osakkuusyhteisöissä. Konserniohjeen toimintatapoja ja periaatteita sovelletaan myös kuntayhtymien omistajaohjaukseen kaupungin äänivaltaosuus huomioon ottaen. Konserniohjetta sovelletaan myös Liikelaitos Salon Veden ohjauksessa.

Konserniohjeen liitteessä on todettu kaupungin tytär- ja osakkuusyhteisöt ja kaupungin omistusosuus niissä. Liitteessä on lueteltu myös säätiot ja kuntayhtymät, joissa kunta on

jäsenenä. Liite päivitetään vuosittain aina tilinpäätöksen valmistuttua.

2.3 Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Konserniohjeen hyväksyy kaupunginvaltuusto. Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kaupungin määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen hallituksessa ja yhtiökokouksessa tai vastaavissa toimielimissä. Tytäryhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen puheenjohtajan velvollisuutena on huolehtia konserniohjeen käsittelystä tytäryhteisön toimielimessä.

2.4 Konserniohjeen sitovuus

Kuntakonsernissa hyväksytyjä konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä tai säännöistä muuta johdu.

Käyttäessään omistajaohjausta kaupunki ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on syytä ilmoittaa ristiriidasta välittömästi kirjallisesti kaupungin konsernijohdolle.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta. Näiden yhteisöjen johto toimii kuitenkin konsernin emoyhteisön eli kunnan luottamuksen varassa.

2.5 Kunnan toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallan jako (ohjaus ja johtaminen)

Salon kaupungin hallintosäännön mukaan kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja sen konsernijaosto, kaupunginjohtaja ja hänen nimeämät johtoryhmän jäsenet ja muut viranhaltijat.

Kaupunginvaltuusto päättää kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista, konserniohjauksen periaatteista ja määrittelee tarvittaessa tarkemmin kaupungin omistajapolitiikan linjaukset sekä hyväksyy konserniohjeet.

Kaupungin hallintosäännön 31 §:n mukaan **kaupunginhallitus**:

- vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle
- vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan
- asettaa konserniyhteisöille tavoitteet ja antaa valtuustolle puolivuositin raportin tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä
- arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa sekä
- käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa - vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista
- nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin sekä **valitsee** yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet, ellei toimivaltaa ole annettu **toimielimelle** tai viranhaltijalle.

Kaupungin hallintosäännön 31 §:n mukaan **kaupunginhallituksen konsernijaosto**:

- 1) seuraa ja arvioi yhteisöjen tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja

- tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kaupunginhallitukselle
- 2) antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa
 - 3) määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon
 - 4) vastaa omistajan puhevallan käyttämisestä ja kaupungin kannanotoista strategisten yhtiöiden yhtiökokouksissa tai muissa vastaavissa kokouksissa käsiteltäviin merkittäviin asioihin sekä ohjeiden antamisesta kaupunkia näissä yhtiöissä ja muissa yhteisöissä edustaville henkilöille
 - 5) vastaa kaupungin edustajien nimeämisestä strategisiksi yhteisöiksi määritettyjen yhteisöjen hallintoelimiin sekä tilintarkastajan nimeämisestä
 - 6) vastaa kaupunkikonserniin kuuluvan ja muun yhteisön ja säätiön valvonnan järjestämisestä.

Konsernijohtoon kuuluvien viranomaisten tehtävänä on aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Kaupunginjohtaja ja nimetyt konsernijohtoon kuuluvat viranhaltijat vastaavat omilla toimialoillaan kaupunkikonsernia koskevien kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja sen konsernijaoston päätösten valmistelusta ja täytäntöönpanosta sekä huolehtivat kaupunkikonsernin yleisestä seurannasta.

2.6 Kunnan edustajien nimeäminen yhteisöjen hallituksiin ja yhtiökokouksiin

Kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja tai nimetyt johtavat viranhaltijat valitsevat liitteen 1 mukaisesti kaupungin tytär- ja osakkuusyhteisöihin yhtiökokousedustajan tai muun vastaavan kokouksen edustajan ja antavat tälle tarvittavat toimiohjeet. Lisäksi em. tahot nimeävät tarvittaessa näiden yhteisöjen hallituksiin tai vastaaviin toimielimiin Salon kaupunkia edustavan jäsenen tai jäsenet. Kaupunginjohtaja valitsee kaupungin tytär- ja osakkuusyhteisön yhtiökokousedustajan tai muun vastaavan kokouksen edustajan siinä tapauksessa, kun päätösvaltaa ei ole selvästi osoitettu kaupunginhallitukselle tai muulle viranhaltijalle.

Yhtiökokoukset toimitetaan aina kaupungin kirjaamoon, kirjaamo@salo.fi.

Hallituksen kokoonpano ja jäsenen oikeudet ja velvollisuudet

Yhteisön hallituksen tehtävänä on edistää yhteisön etua. Kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus (kuntalaki 47 §).

Kaupungin nimetessä jäseniä yhteisöjen hallituksiin kiinnitetään huomiota siihen, että hallituksen kokoonpanon tulee olla taustaltaan ja osaamiseltaan monipuolinen siten, että hallituksella on yhteisön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus ja kyky toimitusjohtajan ohjaamiseksi sekä yhteisön kehittämiseksi sille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Hallitusjäsenehdokkaiksi nimetään molempia sukupuolia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Tytär- tai osakkuusyhteisön hallituksen jäsenellä on velvollisuus aktiivisesti seurata yhtiön toimintaa ja päätöksentekoa. Se toimielin tai viranhaltija, joka nimeää yhtiökokous- tai hallitusedustajan, voi vaatia tarvittaessa jäseneltä selontekoa yhteisön asioista.

Tytär- tai osakkuusyhteisön hallituksen jäsenellä on velvollisuus hankkia tehtävän edellyttämä asianmukainen koulutus (esimerkiksi Kunnallinen hallitusosaaja tai Hyväksytty hallituksen jäsen) ja osallistua kaupungin järjestämään koulutukseen.

Kaupungin edustajan on toimittava yhteisön toimielimessä siten, että tytäryhteisön toiminta vastaa kaupungin tavoitteita ja että kaupunki ja tytäryhteisöt toimivat yhteistyössä. Toimielimen jäsenen tulee toiminnassaan ottaa huomioon konsernin kokonaisuus.

tytäryhteisöjen edun ohella.

Hallituksen jäsenen on oltava aidosti riippumaton yhteisöstä. Toimitusjohtaja ei voi toimia yhtiön hallituksen jäsenenä.

Yhteisöjen toimielinten kokous- ja vuosipalkkioissa sekä kustannuskorvauksissa noudatetaan soveltuvin osin **Salon kaupungin hallintosäännön 17 luvun (Luottamustehtävän hoitamisesta maksettavat korvukset) määräyksiä**. Kokous- ja vuosipalkkioiden määräämisessä tulee ottaa huomioon hallitustyöskentelyn vaativuus ja hallituksen jäsenen vastuu.

Hallituksen puheenjohtajan oikeudet ja velvollisuudet

Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan tehtävä ja rooli on erityisen merkittävä yhtiön ja konserniohjeen tavoitteiden saavuttamisessa ja yhteistyön edistämässä yhtiön hallituksessa ja toimivan johdon sekä kaupungin konsernijohtajan kanssa.

Hallituksen puheenjohtajan velvollisuutena on huolehtia konserniohjeen käsittelystä yhtiön toimielimissä ja valvoa kunnan ennakkokannan hankkimisesta tämän ohjeen 2.7. kohdan mukaisesti. Liitteessä mainittujen strategisten tytäryhtiöiden ja muiden strategisten yhtiöiden hallituksen puheenjohtajan velvollisuutena on huolehtia asianmukaisen toimitusjohtajasopimuksen olemassaolosta ja yhdenmukaisuudesta muiden vastaavien yhtiöiden sopimusten kanssa.

Liitteessä mainittujen strategisten tytäryhtiöiden ja muiden strategisten yhtiöiden hallituksen puheenjohtajilla on oikeus vuosipalkkioon (palkkion suuruuden vertailukohtana voidaan pitää valtuuston puheenjohtajan vuosipalkkiota).

2.7 Velvollisuus hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa

Yhteisön hallituksen, hallituksen puheenjohtajan tai toimitusjohtajan on hankittava jo asian valmisteluvaiheessa kirjallinen konsernijohtajan kanta tai ennakkokäsitys seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhteisön perustaminen
- yhteisön toiminta-ajatuksen muuttaminen
- yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kuntaan
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
- pääomarakenteen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit
- kiinteistö- ja yrityskaupat
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (ml. immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen
- merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perustuvista oikeuksista luopuminen
- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset
- merkittävät henkilöpoliittiset ratkaisut, toimitusjohtajan tai vastaavan valinta, palkkaus, tulospalkkiojärjestelmän käyttöönotto ja sen muutokset
- yhtiökokoukselle tehtävä voitonjakoehdotus, mikäli se poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen.

Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan velvollisuutena on valvoa, että ennakkokäsitys on haettu ja että se kirjataan pöytäkirjaan siinä kokouksessa, kun ennakkokäsityksen alaisesta asiasta tehdään päätös hallituksen kokouksessa.

Mikäli ennakkokäsitysmenettelyn piiriin kuuluvasta asiasta päättäminen kuuluu yhtiökokoukselle, konsernijohdon määrittämä taho huolehtii tarvittaessa siitä, että pöytäkirjanotteeseen, jolla henkilö valtuutetaan edustamaan kuntaa yhtiökokouksessa, sisällytetään kunnan kannanotto ennakkokäsitysmenettelyn alaiseen asiaan.

Lopullinen päätösvalta ja vastuu ennakkokäsitystä edellyttävästä asiasta on aina yhteisön omalla päätöksentekokelelmällä, vaikka kunnan ennakkokäsitys päätettävään asiaan on hankittu ennen yhteisön päätöstä.

2.8 Kunnan yhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa

Tytäryhteisöjen on noudatettava soveltuvin osin Kuntaliiton hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevaa suositusta kuntakonsernissa.

Tytäryhteisöjen toiminta tulee järjestää hyvän hallintotavan mukaiseksi. Niiden tulee toimia avoimesti, läpinäkyvästi ja vastuuntuntoisesti siten, että yhteisö organisoidaan ja sen toimintaa suunnitellaan, johdetaan ja harjoitetaan noudattaen ammatillisia, liiketalouden ja lainsäädännön vaatimuksia sekä kestävän kehityksen periaatteita ja että yhteisö hoitaa varojaan huolellisesti, tuottavasti ja taloudellisesti.

Kaupunginjohtajalla tai hänen määräämällään konsernijohtoon kuuluvalla viranhaltijalla on läsnäolo- ja puheoikeus tytäryhteisöjen hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksessa.

2.9 Yhteisöjä koskevat fuusiot tai myynnit

Kaupunginhallitus antaa yhtiökokousedustajalleen ohjeet koskien konserniyhteisöjen fuusio- tai myyntipäätöksiä, mikäli valtuuston hyväksymistä omistajapolitiikan linjauksista ei muuta aiheudu.

3. Konsernin talous, raportointi ja tilintarkastus

3.1 Konsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus

Kaupunginvaltuusto päättää kaupunkikonsernille ja sen tytäryhteisöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista kaupungin talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Yhteisön tulee laatia vuosittain talousarvio omaa toimintaansa varten. Tytäryhteisöjen vuotuiset toiminta-, talous-, rahoitus- ja investointisuunnitelmat tulee toimittaa kaupungin talouspalveluihin seurantaa varten viivytyksettä niiden valmistuttua ja pyydettyä myös luonnosvaiheessa. Merkittävät taloudelliset ratkaisut ja investoinnit ovat asioita, joista tytäryhteisön tulee hankkia konsernijohtoon kanta ennen päätöksentekoa.

Strategisten tytäryhteisöjen on laadittava yhteisön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä strategia huomioiden omistajan kaupunkistrategia sekä raportoitava puolivuositain kaupunkistrategian toteutumisesta tytäryhteisön toiminnassa.

Kaikkien yhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi. Yhteisöt järjestävät kirjanpidon yhtenäisesti siten, että tilinpäätöksestä voidaan laatia kaikkia kaupungin yhteisöjä koskeva kuntalain tarkoittama konsernitalinpäätös. Kaupungin talouspalvelut antaa tarvittaessa tarkemmat ohjeet kirjanpidon järjestelystä ja tilinpäätöksen valmistelusta.

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen välillä pidetään vuodessa vähintään yksi suunnittelu- ja neuvottelutilaisuus yhteisten päämäärien ja strategioiden määrittelemiseksi. Lisäksi kaupungin konsernijohto järjestää tarvittaessa koulutustilaisuuksia tytäryhteisöjen edustajille. Tilaisuuksilla pyritään edistämään konsernin sisäistä yhteistyötä.

3.2 Konserniraportoinnin järjestäminen

Konserniin kuuluvien yhteisöjen on vuosittain raportoitava toiminnastaan kaupunginhallitukselle. Raportointi tapahtuu toimintavuoden aikana valtuustolle tehtävän puolivuosisraportoinnin yhteydessä sekä toimintavuoden päätyttyä yhteisöjen tilinpäätösten valmistumisen jälkeen, jolloin kaupunginhallitukselle tulee toimittaa tilinpäätösasiakirjat, käsittäen toimintakertomuksen, tuloslaskelman ja taseen tase-erittelyineen sekä tilintarkastuskertomuksen.

Tilinpäätös tulee toimittaa talouspalveluille aina kunkin vuoden helmikuun loppuun mennessä. Kaupunki ohjeistaa asiasta myös joka vuosi erikseen. Raportointi tapahtuu kaupungin pyynnöstä strategisille tytäryhtiöille toimitetun ohjeen mukaisesti.

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Yhteisöt ovat velvollisia antamaan konsernijohdolle ja sisäiselle tarkastukselle sen pyytämät tiedot ja selvitykset.

3.3. Yhteisöjen rahoituksen järjestäminen, takaukset ja riskienhallinta

Tytäryhteisön tulee esittää toimintasuunnitelmassa, tulostavoitteissa ja rahoitusuunnitelmassa toimintansa rahoitus. Yhteisö ei saa mennä takaukseen tai muuhun vastaavaan, riskin sisältävään järjestelyyn ilman konsernijaoston lupaa.

Kaupungin konserniyhteisölle myöntämässä lainoissa ja lainojen takauksissa on noudatettava kuntalain 129 §:ää. Mikäli yhteisö pyytää lainoilleen kaupungin takausta, tulee tämän takauspyynnön liitteeksi laatia selvitys yhteisön liiketoiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä takaukseen mahdollisesti sisältyvistä riskeistä, jotka saatetaan kaupunginvaltuuston tietoon takauspäätöstä tehtäessä.

Kaupungissa on käytössä konsernitili, jonka käyttöönotosta tehdään aina erillinen sopimus konserniyhtiön kanssa.

Tytäryhteisön tulee raportoida tilapäisestä tai pysyvästä maksukyvyttömyydestä tai sen uhasta välittömästi kaupungin talousjohtajalle.

Yhteisöjen rahoitus järjestetään mahdollisuuksien mukaan keskitetysti siten, että voidaan päästä kaikkien yhteisöjen osalta parhaimpiin mahdollisiin lainaehtoihin. Kaupunkikonsernin rahoitusaseman puitteissa toteutetaan konsernin sisällä lainoitusjärjestelyjä niin, että konsernin kokonaisuuden kannalta vältetään tarpeettomat rahoituskustannukset.

Riskienhallinta ja vakuuttaminen

Tytäryhtiöiden tulee noudattaa toiminnassaan kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjetta. Lisäksi yhteisöjen tulee toimintakertomuksessaan antaa arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä antaa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Yhteisön tulee noudattaa soveltuvin osin kaupungin tietoturvapoliittikkaa ja -ohjeita.

Yhteisön tulee turvata omaisuutensa ja toimintansa vakuutuksin ja riskienhallintamenetelmin.

3.4. Konsernin hallinnon ja talouden tilintarkastus sekä sisäinen valvonta

Kaikissa kaupunkikonsernin tytäryhteisöissä suoritetaan tilintarkastus tilintarkastuslain mukaisesti. Tytäryhtiöiden on valittava tilintarkastajakseen kaupungin tarkastuslautakunnan esittämä tilintarkastuslain edellyttämä tilintarkastusyhteisö.

Tarkastuslautakunta arvioi kaupungin talousarvioon asetettujen konserniyhtiöiden tavoitteiden toteutumista. Sillä on oikeus saada tarvitsemiaan selvityksiä tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta ja käydä tutustumassa tytäryhteisön toimintaan voidakseen arvioida valtuuston asettaminen tavoitteiden saavuttamista.

Kaupungin sisäisen tarkastuksen yksikkö suorittaa kaupunkikonsernissa sisäistä tarkastusta kaupunginjohtajan toimeksiannon mukaisesti. Sisäisellä tarkastuksella on oikeus saada salassapitoa koskevien säännösten estämättä kunnan toimintaan kohdistuvien tarkastustehtävien edellyttämät tiedot ja asiakirjat sekä kuulla tarvittavia henkilöitä.

3.5. Yhteisöjen sijoitustoiminta

Tytäryhteisöjen on noudatettava kaupunginvaltuuston vahvistamia kaupungin rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteita ja kaupungin talouspalvelujen antamia ohjeita. Tytäryhteisöjen sijoitustoiminnasta raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä kaupunginhallitukselle.

3.6. Varautuminen häiriö- ja poikkeustilanteisiin

Tytäryhteisöjen tulee hallituksen päätöksellä dokumentoida, miten yhteisön johtaminen toimii häiriö- ja poikkeustilanteissa ja miten yhteisö osallistuu kaupunkikonsernin varautumiseen.

4. Konsernin sisäiset palvelut

4.1 Tiedottaminen konsernia koskevissa asioissa

Kuntalain 29 §:n mukaan kunnan on sopivin tavoin tiedotettava asukkailleen yhteisön tai säätiön toiminnasta silloin, kun se hoitaa kunnallista tehtävää.

Tytäryhteisöjen tiedottamisen tulee olla avointa ja aktiivista sekä konsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa tukevaa. Tytäryhteisöt ovat omalta osaltaan velvollisia noudattamaan tiedottamisessa ja tietojen antamisessa kuntalakiä, kaupungin viestintäohjetta sekä julkisuus- ja salassapitosäännöksiä.

Tytäryhteisön tai säätiön on annettava tiedotusta varten kaupungille sen tarvitsemat tiedot.

Tytäryhteisöjä koskevasta tiedotuksesta vastaa yhteisön puolella hallitus ja toimitusjohtaja sekä kaupungin puolella kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja sekä konsernijohtoon kuuluvat viranhaltijat toimialueeseensa liittyvien tytäryhteisöjen osalta.

4.2 Henkilöstöpolitiikka

Konsernin tytäryhteisöt pyrkivät noudattamaan toiminnassaan soveltuvien osin kunnan henkilöstöpolitiikan periaatteita. Tärkeimmissä henkilöstön rekrytoinneissa yhteisöjen tulee olla yhteydessä kaupungin rekrytointipalveluun. Yhteisöjen tulee liittyä jäseneksi Kuntatyönantajain perustamaan työnantajayhteisöön, ellei yhteisön toiminnan laatu tai tytäryhtiön etu muuta edellytä ja eläkevakuutukset ohjataan ensisijaisesti KEVA:aan. Eläkeperusteiset maksut tulee kohdentaa oikealle maksuvelvolliselle.

4.3 Hankinnat

Tytäryhteisöjen tulee noudattaa hankintalainsäädäntöä ~~julkisista hankinnoista~~ sekä Salon kaupungin hankinta- ohjetta soveltuvin osin. Kansallisen kynnysarvon ylittävät hankinnat tytäryhteisöjen on tehtävä yhteistyössä kaupungin hankintapalvelujen kanssa.

Konsernijohto voi antaa yhteisöille ohjeita hankintayhteistyöstä.

4.4 Asiakirjahallinto

Kaupunkikonsernin tytäryhtiöissä tulee noudattaa kaupungin ohjeistusta asiakirjahallinnon toteuttamisesta. Konserniyhtiöiden tulee tehdä yhteistyötä kaupungin asiakirjahallinnon kanssa.

5. Konserniohjeen voimaantulo

Kaupunginvaltuusto hyväksyy konserniohjeet olemaan voimassa toistaiseksi.

LIITE 1**SALON KAUPUNGIN TYTÄR- JA OSAKKUUSYHTEISÖT SEKÄ VIRANHALTIJAYHTEYSHENKILÖT**

Kaupunginhallitus, **konsernijaosto** tai asianomaiset viranhaltijat kuntayhtymiä lukuun ottamatta valitsevat yhtiökokousedustajat sekä nimeävät tarvittaessa yhteisöjen hallitukseen kaupunkia edustavan jäsenen tai jäsenet seuraavasti.

Kaupunginjohtajan määräämät viranhaltijayhteyshenkilöt toimivat tiedonvälittäjinä kaupungin konsernijohdon ja yhteisöjen välillä, he eivät siinä ominaisuudessa osallistu asioiden käsittelyyn tai valmisteluun kaupungin hallinnossa.

A. STRATEGISET YHTEISÖT**Strategiset tytäryhtiöt****Konsernijaosto:**

	omistusosuus	yhteyshenkilö
1. Salon Vuokratalot Oy	100 %	talousjohtaja
2. Yrityssalo Oy	100 %	kaupunkikehitysjohtaja
3. Koy Tiilitehtaanpiha	100 %	talousjohtaja
4. Salon Kaukolämpö Oy	100 %	kaupunginlakimies

Strategiset konserniyhteisöt

Kaupunginvaltuusto:

5. Salon seudun koulutuskuntayhtymä (päätosvalta rajoitettu)	88,85 %	sivistyspalveluiden johtaja
6. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	13,28 %	sosiaali- ja terveystalv. johtaja
7. Varsinais-Suomen Liitto	10,74 %	hallintojohtaja

Muut strategiset yhtiöt**Konsernijaosto:**

8. Lounais-Suomen Jätehuolto Oy	20,21 %	kaupunkikehitysjohtaja
9. Turun ammattikorkeakoulu Oy	6 %	kaupunkikehitysjohtaja
10. Sarastia Oy		henkilöstöjohtaja
11. Salo IoT Park Oy	36 %	kaupunkikehitysjohtaja
12. Lounavoima Oy (LSJH Oy 50 % ja Salon Kaukolämpö Oy 50 %)		kaupunginlakimies
13. Turun Tunnin Juna Oy	4,84 %	kaupunginlakimies

B. MUUT TYTÄRYHTEISÖT

Kaupunkikehitysjohtaja:

14. Koy Halikonrinne	100 %	talousjohtaja
15. As Oy Sassinpelto	64,80 %	hankintapäällikkö
16. Koy Tiipilä	71,83 %	hankintapäällikkö
17. Koy Olleföre	51,33 %	hankintapäällikkö
18. Koy Hirviluhta	100 %	talousjohtaja

Konsernijaosto:

19. Salon Jääliikuntahalli Oy	74,18 %	vapaa-aikajohtaja
-------------------------------	---------	-------------------

C. MUUT KUNTAYHTYMÄT

Kaupunginvaltuusto:

20. Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kuntayhtymä	12,73 %	sosiaalipalveluiden johtaja
21. Varsinais-Suomen lastensuojelukuntayhtymä	35,11 %	sosiaalipalveluiden johtaja

D. MUUT OSAKKUUSYHTEISÖT

Salon kaupungin osakkuusyhteisöjä ovat seuraavat yhteisöt (omistus 20 % - 50 %):

Asianomaiset viranhaltijat valitsevat yhtiökokousedustajat sekä nimeävät tarvittaessa yhteisöjen hallitukseen kaupunkia edustavan jäsenen tai jäsenet seuraavasti:

Hallintojohtaja:

22. Koy Inkereenkurvi	45,07 %	nuorisopalvelupäällikkö
23. Salon seudun työkeskus Oy	49,60 %	sosiaalipalveluiden johtaja
24. Koy Säästötätkä	50 %	nuorisopalvelupäällikkö

Kaupunkikehitysjohtaja:

25. As Oy Merisärki	24,15 %	hankintapäällikkö
26. As Oy Makasiinintie	48,79 %	hankintapäällikkö
27. As Oy Halikon Härkpuisto	25,86 %	kaupunginlakimies

D. MUUT OSAKKEET, OSUDET JA JÄSENYTYDET (paitsi kuntayhtymät)

Toimialajohtajat valitsevat omien toimialojensa osalta edustajat yhtiökokouksiin tai vastaaviin toimielimiin. Kaupunginjohtaja valitsee edustajan siinä tapauksessa, kun yhteisö ei kuulu selkeästi millekään toimialalle.

